

Jelenet a »Karneváli történet« című színes román filmből

Román filmművészek vitája

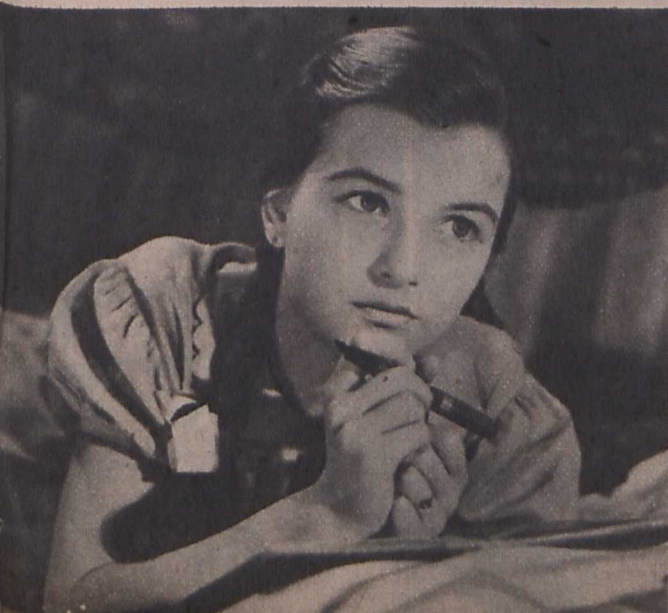
Buftea — a román filmváros — a szocialista országok egyik legjobban felszerelt, legkorszerűbben berendezett filmstúdiója. Ennek ellenére évente viszonylag kevés játékfilm készül műtermében. De a kritikusokat és a közönséget nemcsak ez a mennyiségi lemaradás foglalkoztatja, hanem főként az,

hogy a produkciónak nagyobb része meglehetősen közepes színvonalú.

Az utóbbi években készült román filmek között szép számmal akad olyan, amely nemzetközi viszonylatban is kimagasló művészi értéket képvisel. Ezek közé tartozik Petru Dimitriu »Családi ékszer« című regényének filmváltozata, Marius

Theodoresco rendezésében, a Mihail Sadoveanu regényéből készült »Mitreá Kokor útja« — rendezte Marieta Sadová és Viktor Iliu —, »Az énekesnő hazatér« című operafilm, Mihail Jacob rendezésében, a »Tűz a Dunán«, melyet Liviu Ciulei rendezett, a »Hazatérés«, Mircea Dragan alkotása, és a rövidesen nálunk is műsorra kerülő Gopo-játékfilm: az »Elloptak egy bombát«. E filmek többsége nemzetközi díjat nyert, s alkotóikra méltán büszke a román filmművészet.

Az 1961—62-ben forgatott román filmek azonban jórészt heves vitákat váltottak ki a sajtóban. Ezek a viták végül is arra készítették az Országos Kulturális

Jelenet »Az első melódia« című filmből

Irina Petrescu és Christea Avram
»Az orvos felesége« című filmben

Irina Petrescu
felesége« című

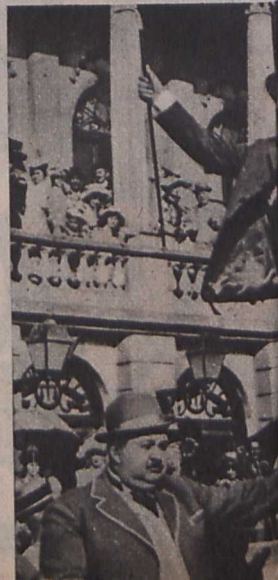
és Művészeti Tanács keretében működő Filmtanácsot, hogy országos konferenciát hívjon össze a felmerült kérdések megvitatására.

Múlt év novemberében került sor a nagy érdeklődéssel kísért megbeszélésre, melynek résztvevői között a legkiválóbb román rendező,

írók és forgatókönyvírók, operatőrök, színészek, zeneszerzők, filmkritikusok és technikai szakemberek vettek részt. Megállapításuk szerint a Bucuresti Studio 1961-ben készült producióinak nagy része gyengébb alkotás, mint a korábbi évek néhány jelentős pro-

dukciója. Az átmeneti válság fő oka — ahogy a filmesek látják — a minőségileg gyenge, cselekmény és alkotói merészség nélküli, gyakran sematikus forgatókönyvekben keresendő. Az írók nem mernek az élet alapvető konfliktusaival foglalkozni — alapították meg a felszó-

Jelenet az orvos feleségéből, Irina Petrescu és Christea Avram

Az orvos
szereplője

lalók — és példaként emlékeztettek a »Hozománys láda« című filmre, amely egy régen túlhaladott problémát elevenít fel, szentimentális feldolgozásban, a »Találkozás a milliommossal« című, úgyszólván konfliktusmentes produkcióra és »Az orvos felesége« című

Lazar Vrabie, a »Labda« című film kis főszereplője

filmre, amely mondva csinált problémát állít a cselekmény közepontjába. Mindez — mondották — az írók és a stúdió közötti alkotó együttműködés hiányának következménye. A konferencián részt vevő román regényírók —

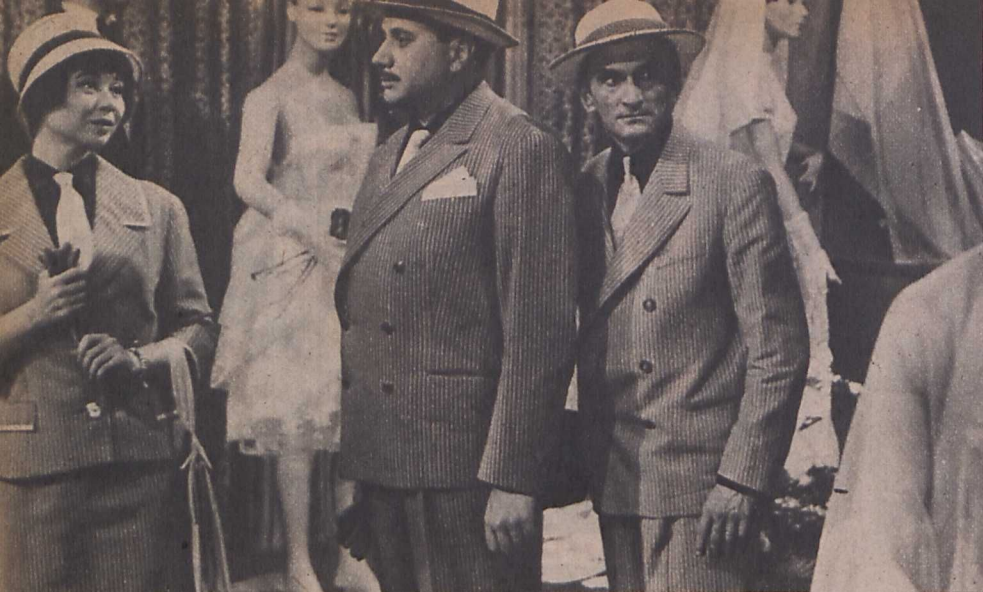
közöttük Titus Popovici és Eugen Barbu — azt tanácsolták, hogy élvonalbeli román írókat nyervek meg forgatókönyvírásra. A jelenlevő filmszakemberek azonban nem fogadták túlságos lelkesedéssel a regényadaptációk gondolatát, és inkább önálló filmszcenáriumokat sürgettek.

Grigore Vasiliu Birlic a »Távirat« című filmkomédia egyik jelenetében

Sok szó esett a rende-

Ion Popescu—Gopo első játékfilmje: az »Elloptak egy bombát«

zés hiányosságairól is. A rendezők úgy vélték, hogy a jövőben szorosabban kell együttműködniük a forgatókönyvírókkal, a kritikusok viszont azt javasolták a rendezőknek, hogy törekedjenek nagyobb eredetiségre. Az írók az esztétikai felkészültség hiányosságait vetették a rendezők szemére. Több filmszakember azt javasolta: fokozottabban kell tanulmányozzák a filmművészet nagy, klasszikus alkotásait.

Az országos megbeszélésen nemcsak az elmúlt évek filmjeivel, hanem az ideai tervekkel is foglalkoztak. A vita résztvevői közül többen szóvá tethék: az 1963-as produkciók között igen kevés a mai témájú. A román írók felszólalásaikban a párt múltjával foglalkozó filmeket, mai történeteket, vígjátékokat és kalandos filmeket sürgették.

A vita remélhetőleg kedvezően befolyásolja a román filmművészet fejlődését. Máris jelentősnek ígérkező alkotások kerülnek a közönség elé. Nagy érdeklődés előzi meg a román bányászok 1929-es sztrájkját felelevenítő »Luppény 29« című filmet, melynek tömegjelentéseiben mintegy ötezer statisztá szerepel, s a rendező újszerű tömegbeállításokkal kísérletezett. Befejezés előtt áll a Tudor Vladimirescu életéről és a vezetése alatt lezajlott szabadságmozgalmakról szóló kétrészes történelmi film, s az ideai tervek között szerepel L. Rebreanu »Akasztottak eredeje« és Sadoveanu »A Soimarestik nemzetsége« című regényének filmváltozata.

Új törekvések jegyében kezdte meg idei munkáját az Alexandru Sahia Filmstúdió is. Itt

készülnek a híradó- és dokumentumfilmek, melyek közül nem egy ugyancsak nemzetközi elismerést vívott ki az elmúlt években. Az ideai tervek között szerepelnek a békési hidrocentráléről, az olténiai blokképítkezésekről, a mezőgazdaság kollektívizálásáról készülő dokumentumfilmek, és több rövidfilm kívánja bemutatni a román dolgozók mai életét.

A viszonylag fiatal múlttal rendelkező, de már is több jelentős sikert felmutató román filmgyártás új alkotásait nagy érdeklődéssel várja a kritika és a közönség, bízva abban, hogy a filmművészeti vita termékeny hatással lesz a román filmművészetre mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt.

ERDÉLYI LAJOS